

PRI BRANKU CVELBARJU, KANDIDATU DEMOSA ZA PREDSEDNIKA OBČINSKE SKUPŠČINE

Pot do demokracije je pomembnejša od vsega drugega

V.: Ne nameravam vas spraševati o politiki, vsaj naravnost ne. Rad bi, da naši bralci dobijo vtis o človeku, ne o funkciji ali političnem nazoru...

O.: Hvala bogu – ker politik tudi nisem. Spadam namreč v tisto »izgubljeno« generacijo, katere edina morebitna zasluga pri spodkopavanju samoupravnih iluzij je bila naša popolna nezainteresiranost, in aktivirala me je šele zna-

na afera z odpovedanim litostroj-skim predavanjem profesorja Franceta Bučarja, ki me je kot tam zaposlenega mladeniča zrevoltirala in mi odprla oči.

V.: Zdaj delate na Institutu Jožef Stefan?

O.: Ja, sem, kakor se temu uradno pravi, »vodilni razvijalec v laboratoriju za robotiko«.

V.: Kolikor vem, je funkcija predsednika občinske skupščine

profesionalna – kaj bi to pomenilo za vašo poklicno kariero če bi se moral o tem odločiti?

O.: To je vprašanje, ki muči tudi mene, še posebno pa moje doma, ki me svari, češ da bi to lahko utegnili biti konec moje strokovne kariere. Kot človek tehnike sem iskal odgovor v pragmatični smeri. Argument, s katerim sem se prepričal, da je odločitev o sprejemu tega izziva, čeprav sem do nje prišel po hudem notranjem boju in preudarjanju, v bistvu pravilna in se glasi takole:

Področja družbenega delovanja, znanost, kultura, politika, so nekakšne srečke, ki jih kupuje družba v upanju na kar največ »zadetkov«. Veliki narodi lahko stavijo na cele serije srečk in si lahko s tem znatno izboljšajo statistične možnosti uspeha. Pri majhnem narodu, kakršen je slovenski, je tudi kandidatov izredno malo. Trenutno smo v položaju, kjer so tiste srečke, ki bi nam lahko pomagale do demokracije, bistveno pomembnejše od vseh drugih.

V.: Razumem. Ampak ali se boste res lahko odrekli kariere? Iz biografskih podatkov sem razbral, da ste delavsko-kmečkega porekla in da ste se do svojega položaja prebili le zaradi talenta in velike zagnanosti.

O.: Zdajle vem premalo, koliko časa jemlje funkcija, za katero kandidiram, da bi vam lahko odgovoril. Nisem se namreč hotel obremenjevati. Predvidevam pa, da je prislovnična prezaposlenost politikov predvsem posledica sistemskih zmedenosti in ne dejan-

skih potreb. Sam bi poskusil svojo funkcijo opravljati tako, da bo res tisto, kar bi moralo biti. Pri tem računam na tvorno sodelovanje s kandidati Demosa, zlasti z dr. Alenko Žagar-Slana. Odpreti bo treba pretok direktnih informacij od javnosti v občini Center k IS in nazaj, omogočiti delovanje nezbirokratizirani stroki, poslušati javnost, poslušati skupščino – če pa bo ostalo še kaj časa, bom oblikoval strokovni raziskovalno-razvojni tim.

V.: Dovolite mi preskok: kako ste se znašli v politiki?

O.: Kot sem rekel – do leta 87 sem bil v Litostroju. Ob Tomažiču in predvsem Tomšiču je bilo nemogoče ostati »neuvrščen«.

V.: Imate hobije?

O.: Kadarkoli sem se česa lotil, sem to počel s strastjo in popolno predanostjo. Od srednje šole dalje sem navdušen smučar – tudi smučarski trener. Strastno sem se ukvarjal s slikanjem, pa mi razmere niso dovoljevale, da bi se lahko opredelil za »malanje«. Tako sem se znašel na poklicni šoli, nadaljeval na srednji strojni, pa potem fakulteta... Slikanje je bilo izgubljeno – nadomestila ga je fotografija, najbolj pa seveda stroka....

V.: Kako živite? Mislim na konkretne razmere – ste samski, poročeni?

O.: Samski sem, a planiram poroko letos..., če bodo zvezde ugodne...

V.: Verjamete v astrologijo?

O.: Verjamem, kaj ne bi – edino če verjameš, potem stvar tudi deluje.

zapisal: BRANE GRADIŠNIK

foto: BOJAN M. LESKOVŠEK

PISMA BRALCEV

Aprilske volitve – vstop v demokracijo

Rečemo lahko, da komaj že starejši ljudje vedo, kaj so to prave volitve.

Take so pred nami – v aprilu 1990. To letnico moramo posebej poudariti, ker je to datum, zgodovinski trenutek slovenskega naroda.

Kar ne moremo mimo sedanjega, recimo mu kar predvolilnega časa, razmerah, ki vladajo v njem, odnosov v jugoslovanski skupnosti, splošne politične situacije, gospodarske situacije, moralnih vrednot, kar vse skupaj lahko označimo kot krizno.

Obstaja program, vloženi so napor, sprejemajo se ukrepi za obvladovanje krize, vendar kljub pogumu, kljub nekaterim radikalnim posegom opazujemo zadeve z določeno skopzo.

Vrnimo se k volitvam. Te so v ospredju našega zanimanja. Trenutno so – lahko bi rekli – življenjsko vprašanje slovenskega naroda.

V prvi vrsti je od njih odvisna demokratizacija družbe. To ni samo politično, ampak civilizacijsko vprašanje. Od njih sta odvisna samostojnost in nadaljnji razvoj na vseh področjih družbenega življenja. Gre tudi za vključenost v moderne tokove, ki smo jim priča v razvitem svetu itd.

Kako lahko označimo aprilske volitve? Imenujemo jih prve svobodne volitve. Taka determiniranost je upravičena! ali pa je sploh potrebna?

Moderna politična doktrina pozna in prizna samo volitve, ki so seveda svobodne. Z drugimi besedami rečeno, volitve so prave, če so svobodne. Takšne so takrat, kadar ima volilec prost izbor med več kandidati iz različnih strank, ko njegov »izbraneč« v skupščinskih telesih zastopa njegove interese, potrebe, želje, ideje in še kaj.

S tem volilec začne politično delovati in s tem afirmira svojo osebnost.

Vse to zagotavlja DEMOS, vse njegovo delovanje, njegovi cilji in

udejanjanje po zmagovitih volitvah.

Res je vsako napovedovanje tvegana naloga. Vendar lahko trdimo, da je zmaga DEMOS zagotovljena, zavisno od osveščenosti volilcev in zakonitega poteka volitev.

O dosežanju poteku predvolilnih priprav je potrebno navesti nekaj vprašanj.

Prva ugotovitev je pozen razpis volitev t. j. 6. 1. 1990. Že v enem mesecu je bilo potrebno predložiti liste za zbornice KS, zbornice občin mesta in republike, en teden pozneje za vse zbornice združenega dela (na vseh nivojih); le za družbenopolitične zbornice je rok 11. 3. Taki kratki roki so dobesedno rečeno norost.

Volilni postopki bi morali trajati več mesecev. To je pomembno toliko bolj, ker DEMOS ni imel ne finančnih sredstev, ne prostorov, ne medijev, ne poklicnih kadrov za razliko od vladajoče strukture, ki je že vse prej predvidevala in se je z vsem aparatom, sredstvi in izkušnjami lahko na to akcijo pripravljala dlje časa.

Cep rav je bil DEMOS dobesedno stisnjen v kratek časovni rok, verjetno prav namenoma, je kljub temu opravil veliko delo. Posamezniki so požrtvovalno kot volonterji vložili velike napore in tudi svoja sredstva, da so zadostili postavljenim zahtevam.

Glede zborov volilcev bi rekel, da je to relikv preteklosti. Zbor volilcev naj bi bil določena selekcija, ki v preteklosti ni imela nikakršnega pomena. Tudi sedaj ga nima, če so volitve kvalitetno pripravljene in pravilno opravljene.

Na samih zborih volilcev so bile s strani zapažene razne pomanjkljivosti in tudi nezakonitosti n. pr.: diskreditiranje kandidata DEMOS, ker nima domicila v KS (ima ga v občini, kar zadostuje), glasovnice brez predlagatelja; upiranje določitve predstavnik DEMOSA za overovatelja zapisnika; potek zborov volilcev tudi za kandidate družbenopolitičnih zborov, za katere je rok predložiti

tve 11. 3.; začetki zborov že 22. 2., medtem ko je bil rok za ZZZ 20. 2., za katere je moral DEMOS vložiti prav maksimalne napore, da je ujel rok; zbori volilcev na isti dan in celo uro, s čimer je bilo onemogočeno strokovnim posameznikom DEMOS prisostvovati na njih in jih usmerjati; vabila pristašem oblasti k obvezni udeležbi, pri čemer naj bi onemogočali predstavnike DEMOSA in pri čemer naj bi delovali kot »glasovalna mašina«; trganje plakatov DEMOSA (sic!).

Od vseh deviacij najbolj pade v oči, da so bile na listah kandidatov t. im. neodvisne skupine. Te skupine niso imele navedenega predlagatelja, njihova (ne)odvisnost pa je kar dobro znana. Posebno velja to za »neodvisno« listo zelenih. Seveda to ni stranka zelenih kot del DEMOS, samo ta je neodvisna in prav je tako.

To seveda niso bile napake, ampak predvolilne igrice, dobro premišljen maneuver.

Zaradi teh kombinacij naj vsi volilci, posebno pa še pripadniki DEMOSA skrbno pazijo na nadaljnji potek volilnih priprav in samih volitev, ker posamezni entuziasti DEMOSA vsega najbrž ne bodo zmogli.

Ob tej priložnosti pozivam občane, pripadnike DEMOSA, njihove družinske člane in simpatizerje, da se v čim večjem številu prijavijo v volilne odbore za delo na voliščih, ker tam je budnost, najbolj potrebna. Javijo naj se kandidati DEMOSA za zbor krajevne skupnosti, če jim je volilni odbor posamezne stranke DEMOSA težje dosegljiv.

Aprilske volitve, če bodo potekale zakonito, pomenijo, da je vaša usoda v vaših rokah. Gre za vašo prihodnost in prihodnost vaših otrok. Do teh imamo še posebne obveznosti, namreč da saniramo razmere, v katerih smo, da ustvarimo pluralno družbo, da vzpostavimo normalne odnose, da se vključimo v napredne tokove razvitega sveta, da dosežemo splošno medsebojno sporazumevanje in prijateljsko dogovarjanje z drugimi narodi, da dosežemo primeren življenjski standard, varstvo narave in še mnogo tega, kar zadeva vsakega posameznika in nas vse.

Za vse to se bo prizadeval DEMOS. Torej z njim v prihodnost, kajti ta pripada njemu! S. Zmitel

Zeleni Slovenije, Slovenska demokratska zveza, Slovenski krščanski demokrati, Slovenska kmečka zveza, Socialdemokratska zveza Slovenije, Slovenska obrtniška stranka in stranka sivih panterjev

DEMOS vam razgrinja svoj volilni program za občino CENTER LJUBLJANA

Ljubljancani iz Centra!

Čeravno mesta niso več neodvisna, so kot središče človeške dejavnosti še pomembnejša kot poprej v zgodovini. Kot politični podsistemi so zaradi funkcij, ki jih opravljajo, po pomembnosti takoj za državo. Problemi moderne industrijske družbe – ne le upravni, ampak tudi tehnološki, kulturni in ekonomski – so najbolj prisotni ravno v mestih. Zato se nam zdi bistveno, da dobi naše mesto takšno upravo, ki mu bo omogočila učinkovitost, ne da bi bilo pri tem ogroženo načelo demokratično nadzorovane oblasti. Prav zato smo mnenja, da kljub neučinkovitosti občinskega sistema vsaj načeloma ne bi smeli opustiti upravne delitve mesta na posamezna področja, kajti le križanje in konfrontacija, pa seveda tudi združevanje interesov med njimi lahko ohranja dinamično in obvladljivo upravo brez monopolov.

To je tudi poglavitni razlog, zakaj izpisujemo program posebej za občino Center. Ta se nam zdi ključnega pomena pri funkcioniranju celotne slovenske države, kajti Center je sedež ustanov, podjetij in drugih organizacij nacionalnega pomena. Zaradi svoje posebne lege in funkcije je ne le križišče trgovskih, upravnih in prometnih tokov, ampak je tudi pod direktnim udarom gravitacijskih silnic: sem se steka dobro in slabo. Spomnite se le prometnih zagat ali vprašanja priseljene delinkvence!

Program je nastal na podlagi osnutka volilnega programa, objavljenega v Dogovorih dne 20. februarja 90. Najprej smo ga dopolnili s pripombami volilcev in občanov, potem pa smo ga skržili na bistveno. S tem se seveda nismo odrekli tistim ciljem, ki so zapisani v osnutku, so pa glede na naravo in slovesnost trenutka že preveč konkretni in občanski, in tudi ne tistim temeljnim političnim in socialnim pogledom, ki so razdelani v nacionalnih programih, na občinskem nivoju pa jih nismo znova zapisovali, saj so veliko bolj od naše občanske moči odvisni od nacionalnih, balkanskih, srednjeevropskih in globalnih zasukov.

Morda bi bilo dolgoročno gledeno za nas lažje, če bi vam v maniri Winston Churchill ponudili »kri, znoj in solze« in se s takšno črnogledno napovedjo otresli odgovornosti, kakršne prinašajo »predvolilne obljube«. Vendar bi se nam zdelo to premalo. Krhka demokracija, ki se poraja pri nas, se lahko ohrani le, če bo opozicija imela možnost vpliva in konec koncev tudi prihoda na oblast. Danes smo opozicija mi iz Demosa – čez par tednov bomo prepustili to vlogo dosežani oblasti. Naj torej postane ta program palica, s katero nas bo nova opozicija tolkla po petah, če se ne bomo z njo zavijali naprej, proti viziji lepšega in bolj prijaznega Centra za vse.

Tu so naši poglavitni cilji, o katerih sodimo, da izražajo želje velike večine prebivalcev in za katere se bomo zavzemali.

ONESNAŽENOST ZRAKA

Vsakodnevno objektivno obveščanje Ljubljancanov o zastrupljenosti zraka.

Meritve tudi drugih škodljivih snovi, ne le SO₂, in sicer na več kritičnih točkah. Dosledno in strogo uveljavljanje alarmnih predpisov.

Prepoved krčenja zelenih površin.

Plinifikacija in toplifikacija brez cenovnih monopolov.

Uporaba tekočih goriv in/ali premoga s čimmanjšo vsebnostjo žvepla.

PROMETNE ZAGATE

Strog parkirni red ter visoke in takojšnje mandatne kazni za kršilce.

Rigorozne časovne omejitve parkiranja.

Krepitev komunalne redarske službe.

Cenejši in kvalitetnejši javni promet, financiran s pobrano parkirnino.

Nepopustljivost prometne policije pri nadzorovanju prometa.

Pretehtana raba soli pri zimskem vzdrževanju cest.

SPLOŠNO VARSTVO OKOLJA

Redno čiščenje in izpiranje ulic in pločnikov.

Redno vzdrževanje in oskrbovanje otroških igrišč, parkov in nasadov.

Boljše vzdrževanje in povečanje števila jasno označenih javnih toalet.

Stimuliranje dodatne toplotne in zvočne izolacije stavb.

Neodvisna služba za varstvo pred onesnaževanjem.

OSEBNA VARNOST

Omejitev in eventualna prepoved bivanja »nedomicilnim« storilcem kaznivih dejanj, ki ogrožajo premoženje ali varnost krajanov (roparjem, tatovom, vlomilcem, nasilnežem).

Boljša razsvetljava in boljši nadzor »zloglasnih« predelov.

Izselitev vseh vojaških objektov in morebitne vojne industrije.

Razglasitev Ljubljane za demilitarizirano cono.

SOCIALNI STANDARD

Okrepitev patronažne službe, ki bo kompetentno in vestno skrbela za ostarele, prizadete, onemogle ali bolne.

Splošna pravica do opravljanja karitativnih dejavnosti.

Ustanavljanje zasebnih vrtcev, domov in šol.

Zasebna zobozdravstvena, splošnomedicinska, specialistična in pa veterinarska praksa.

Zasebna podjetja za stanovanjsko vzdrževanje.

Nastop podružnic inozemnih veleblagovnic in bank. Boljša gibljivost za funkcionalno ovirane (rampe, zvočni semaforji, prilagojen prostor na javnih toaletah).

Več otroških igrišč.

Izboljšava rekreacijsko-sportne ponudbe prek privatne iniciative.

Preselitev ustanov in uradov iz nadstropnih nekdanjih stanovanj v kleti ali pritličja.

KULTURA IN IZROČILO

Zaščita pred samovoljnimi urbanističnimi posegi.

Ohranjanje estetske tradicije srednje Evrope.

Depolitizacija poimenovanja ulic, trgov, ploščadi, ustanov ipd.

Pomoč radiu glas Ljubljane pri še bolj zvestem izražanju interesov prebivalcev.

Ukinitev samoupravnih glasil in prefinanciranje v korist RGL in ljubljanske TV.

ŠOLSTVO

Obnovimo vse nekdanje gimnazije v Centru.

INFORMATIKA

Popolna javnost in dostopnost informacij na vseh nivojih, od kažipotov k javnim toaletom pa tja do razkrivanja korupcijskih afer in političnih zakulisnih iger!

KRAJANI CENTRA!

Ogresite se dolgoletne apatije!

Ne zamahujte z roko, češ da se tako nič ne da!

Ne dovolite tega spodrsnjaja, da vas ne bi bilo na volitvah!

Vaša udeležba – naša skupna zmaga!

PO VOLITVAH SE DOBIMO! DEMOS